

УДК 341.4:343.1

DOI <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.05.3.8>

ДОГОВІРНІ ЗАСАДИ ТА ДОСВІД СПІВПРАЦІ В ПРАВООХОРОННІЙ СФЕРІ УКРАЇНИ ТА ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

Кривошеєв М.В.,

аспірант

ПВНЗ «Європейський університет»

ORCID: 0009-0004-7414-4944

Кривошеєв М.В. Договірні засади та досвід співпраці в правоохоронній сфері України та Великої Британії.

В статті досліджено положення міждержавних угод між Україною та Великою Британією щодо розвитку співпраці в правоохоронній сфері. Проаналізовано етапи становлення двосторонньої взаємодії від початкових вузькоспеціалізованих угод та меморандумів до сучасних інституційних форм партнерства. Подається аналітичний огляд положень міжвідомчих меморандумів, укладених між правоохоронними органами обох країн, що дозволяє всебічно висвітлити засадничі принципи співпраці в правоохоронній сфері між двома країнами.

Вплив договірної бази на інтенсифікацію практичної співпраці правоохоронних органів України та Великої Британії досліджено у комплексному поєднанні правового та практичного вимірів співпраці. Зокрема, докладно розглянуто приклади реалізації практичної співпраці між правоохоронними органами двох країн, особливу увагу приділено трансформації співпраці під впливом повномасштабної агресії з боку РФ. Проаналізовано роль британських правоохоронних структур у підтримці українських правоохоронних органів через надання технічної допомоги, проведення спільних тренінгів, обмін експертними знаннями та впровадження сучасних стандартів розслідування злочинів у зоні збройного конфлікту.

На основі методу порівняльно-правового аналізу визначено перспективи подальшої співпраці в умовах євроінтеграційних процесів та зростання транснаціональних загроз. Зазначається, що договірна база правоохоронної співпраці передбачає модернізацію та реформування правоохоронної галузі України, підготовку та підвищення кваліфікації кадрів, спільну боротьбу з такими транснаціональними загрозами як кіберзлочинність та наркоторгівля, створення багатосторонніх платформ обміну даними, обмін передовим досвідом та інноваціями в правоохоронній сфері. У висновках наголошується, що вплив розглянутих угод та меморандумів на розвиток правоохоронної співпраці є багатовимірним і стратегічно важливим. Перспективним напрямком подальших наукових досліджень визначено опрацювання передового досвіду діяльності правоохоронних органів Великої Британії, зокрема впровадження новітніх інноваційних технологій у досудовому розслідуванні. Результати дослідження можуть бути використані для вдосконалення нормативно-правової бази та формування ефективних механізмів міжнародної правоохоронної взаємодії.

Ключові слова: Україна, Велика Британія, угоди та меморандуми, правоохоронні органи, розслідування злочинів, боротьба зі злочинністю, обмін досвідом, інновації в досудовому розслідуванні.

Kryvosheiev M.V. Contractual foundations and experience of cooperation in the law enforcement sphere of Ukraine and the United Kingdom.

The article examines the provisions of intergovernmental agreements between Ukraine and the United Kingdom concerning the development of cooperation in the law enforcement sphere. It analyses the stages of formation of bilateral interaction, from the initial narrowly specialized agreements and memoranda to the modern institutional forms of partnership. An analytical review is provided of the provisions of interagency memoranda concluded between the law enforcement bodies of both countries, which makes it possible to comprehensively highlight the fundamental principles of law enforcement cooperation between the two states.

The impact of the contractual framework on the intensification of practical cooperation between the law enforcement agencies of Ukraine and the United Kingdom has been examined through a comprehensive combination of the legal and practical dimensions of cooperation. In particular, detailed consideration is given to examples of the implementation of practical cooperation between the law enforcement bodies of the two countries, with special attention paid to the transformation of cooperation under the influence of the full-scale aggression by the Russian Federation. The role of British law enforcement structures in supporting Ukrainian law enforcement agencies is analysed through the provision of technical assistance, the conduct of joint training sessions, the exchange

of expert knowledge, and the introduction of modern standards for investigating crimes in armed conflict zones.

Based on the method of comparative legal analysis, the prospects for further cooperation are identified in the context of European integration processes and the growth of transnational threats. It is noted that the contractual framework for law enforcement cooperation provides for the modernization and reform of Ukraine's law enforcement sector, the training and professional development of personnel, joint efforts to combat such transnational threats as cybercrime and drug trafficking, the creation of multilateral data exchange platforms, and the sharing of best practices and innovations in the law enforcement sphere.

The conclusions emphasize that the impact of the agreements and memoranda under consideration on the development of law enforcement cooperation is multidimensional and strategically significant. A promising area for further scientific research is identified as the study of best practices of the United Kingdom's law enforcement agencies, particularly the introduction of the latest innovative technologies in pre-trial investigations. The results of the study can be used to improve the regulatory and legal framework and to develop effective mechanisms for international law enforcement cooperation.

Key words: Ukraine, United Kingdom, agreements and memoranda, law enforcement agencies, investigation of crimes, crime prevention, exchange of experience, pre-trial investigation innovations.

Постановка проблеми. Сучасні виклики міжнародній безпеці (тероризм, транснаціональна злочинність, відмивання коштів, наркоторгівля, кіберзагрози, торгівля зброєю та ін.) вимагають від держав запровадження не тільки дієвих внутрішніх стратегій, а й ефективної та скоординованої міждержавної взаємодії у правоохоронній сфері. Стратегічного значення в умовах збройної агресії РФ набуло питання розбудови дієвих механізмів міжнародного правоохоронного співробітництва. Сьогодні Велика Британія є одним із ключових партнерів України у сфері безпеки та міжнародної правоохоронної взаємодії. Вихід Великої Британії з ЄС вплинув на формат її співпраці з іншими країнами, що створило нові можливості для розвитку двосторонніх відносин з Україною, в тому числі в правоохоронній сфері. На сьогодні основи правоохоронної співпраці між двома країнами визначено як у міждержавних угодах так і у міжвідомчих меморандумах. З розвитком правоохоронної співпраці виникла необхідність систематизації та аналізу чинної договірно-правової бази співпраці України та Великої Британії у правоохоронній сфері та надання оцінки практичному досвіду реалізації положень укладених угод.

Метою дослідження є систематизація та аналіз чинної договірної бази співпраці України та Великої Британії у правоохоронній сфері; висвітлення основних положень угод та меморандумів; дослідження особливостей розвитку та напрямів правоохоронної співпраці України та Великої Британії; оцінка практичного досвіду реалізації положень цих угод, зокрема обміну інноваційним досвідом та методиками на етапі досудового розслідування; визначення перспективних напрямків подальших наукових досліджень.

Стан опрацювання проблематики. В науковій літературі основну увагу приділено дослідженню політико-оборонної, економічної, освітньої двосторонньої співпраці України та Великої Британії або загальному аналізу окремих угод. Водночас цілісний аналіз договірно-правових засад співпраці в правоохоронній сфері України та Великої Британії є актуальним з огляду на комплекс сучасних правових та безпекових чинників, зокрема необхідності розвитку співпраці у боротьбі з транснаціональною організованою злочинністю, кіберзлочинністю, тероризмом, правоохоронній взаємодії у сфері розслідування воєнних злочинів, документування порушень міжнародного гуманітарного права та протидії гібридним загрозам, обміну досвідом та інноваціями, модернізації вітчизняних правоохоронних органів.

Виклад основного матеріалу. Велика Британія однією з перших країн визнала незалежність України (31 грудня 1991 року), офіційні дипломатичні стосунки між країнами були встановлені 10 січня 1992 року.

Інтеграція України до міжнародного співтовариства після падіння «залізної завіси» актуалізувала необхідність налагодження різних форм співпраці у боротьбі з транснаціональною злочинністю, розвитку взаємодії між правоохоронними органами України та інших країн, зокрема з Великою Британією.

10.02.1993 року було підписано Договір про принципи відносин і співробітництво між Україною і Сполученим Королівством Великобританії та Північної Ірландії (набув чинності 05.08.1994) [1]. В договорі серед головних принципів співробітництва вказані заохочення контактів та обмін досвідом в судочинній сфері та між правоохоронними органами (ст. 15), тісна співпраця в сфері протидії тероризму, боротьбі зі злочинністю (в тому числі організованою злочинністю), контрабандою наркотиків та незаконними міжнародними операціями з культурними цінностями.

В 1995 році було підписано Меморандум про взаєморозуміння між Урядом України та Урядом Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії щодо конфіскації доходів, одержаних злочинним шляхом [2]. З метою боротьби з торгівлею наркотиками, відмивання грошей та іншими серйозними злочинами передбачався обмін інформацією щодо торгівлі наркотиками, відмивання грошей, інших злочинів, сприяння арешту та конфіскації доходів, одержаних злочинним шляхом.

В 1996 році було підписано комплекс угод щодо українсько-британської взаємодії у боротьбі зі злочинністю, які встановлювали механізми взаємної правової допомоги. 18.04.1996 було підписано Угоду між Урядом України та Урядом Сполученого Королівства Великої Британії і Північної Ірландії про надання взаємодопомоги у боротьбі з незаконним обігом наркотиків [3]. В Угоді зазначалось, що Сторони «надають одна одній допомогу у проведенні розслідування та процесуальних дій у боротьбі з незаконним обігом наркотиків, включаючи розшук, накладення арешту та конфіскацію доходів, одержаних від незаконного обігу наркотиків та вилучення знарядь такої діяльності». Угодою регламентувалось вирішення питань щодо допомоги в арешті та конфіскації доходів і знарядь пов'язаних із торгівлею наркотиками, визначався зміст запиту щодо надання необхідної інформації та доказів, процедури розгляду та виконання запитів на арешт та конфіскацію майна.

Також 18.04.1996 було підписано Угоду між Урядом України та Урядом Сполученого Королівства Великої Британії і Північної Ірландії про арешт і конфіскацію доходів та знарядь, пов'язаних зі злочинною діяльністю, за винятком незаконного обігу наркотиків [4]. Угодою визначалось вирішення практичних питань щодо надання допомоги в арешті та конфіскації доходів і знарядь пов'язаних із злочинною діяльністю, за винятком торгівлі наркотиками. Зокрема, визначався зміст запитів щодо надання необхідної інформації та доказів, процедури розгляду та виконання запитів на арешт та конфіскацію майна.

Угоди 1996 року стали фундаментом для формування договірно-правової бази українсько-британської співпраці у сфері кримінальної юстиції, забезпечивши правову основу для боротьби з транснаціональною злочинністю, воєнними злочинами, запобігання відмиванню коштів, інтеграцію України у міжнародну систему правової допомоги, заклавши основу для подальших, більш комплексних двосторонніх безпекових угод.

В 1998 відбулось підписання Меморандуму про взаєморозуміння між Міністерством внутрішніх справ, Генеральною прокуратурою, Службою безпеки, Державною митною службою, Державною податковою адміністрацією України та Асоціацією начальників поліції, Королівською службою прокуратури Англії та Уельсу, Митницею та Акцизом Її Величності, Національною службою кримінальної розвідки щодо співробітництва у боротьбі з тяжкими злочинами, організованою злочинністю, нелегальною торгівлею наркотиками та інших питаннях, що становлять спільний інтерес [5]. В Меморандумі було визначено основні сфери взаємодопомоги: одержання свідчень, пояснень осіб та предметів, які можуть бути використані як речові докази; забезпечення документами, записами та іншими речами, важливими для розслідування; визначення місцезнаходження та ідентифікації особи; обмін інформацією та даними кримінальної розвідки для попередження, виявлення або розслідування злочинів; будь-яка інша допомога, яка не заборонена законодавством Учасника, якого запитують. Слід відмітити положення Меморандуму щодо обміну знаннями та досвідом, законодавчими та нормативними документами, а також відповідною науковою та технічною інформацією. Меморандумом визначено форму і зміст запитів на допомогу та порядок їх виконання, закріплено зобов'язання учасників Меморандуму надавати за запитами копії документів та інших доказів, встановлювати місця перебування та ідентифікацію розшукуваних осіб, надавати інформацію щодо прибутків або майна, набутих злочинним шляхом. Меморандум став важливим етапом у становленні системної співпраці України та Великої Британії у сфері правоохоронної діяльності, ставши першим комплексним рамковим документом українсько-британської правоохоронної взаємодії на міжвідомчому рівні.

В січні 2020 року Велика Британія вийшла з Європейського Союзу, що спричинило переорієнтацію Лондона з інтеграційних механізмів ЄС на мережу двосторонніх та коаліційних форматів, що сприяло поглибленню прямої безпекової співпраці з Україною. З врахуванням нових геополітичних реалій 14.09.2020 було затверджено Стратегію національної безпеки України [6], в якій було зазначено, що всебічне співробітництво зі Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії має для України пріоритетний та стратегічний характер (п. 35).

08.10.2020 було підписано Угоду про політичне співробітництво, вільну торгівлю і стратегічне партнерство між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії [7], яка замінила Договір про принципи відносин і співробітництво між Україною і Сполученим Королівством Великобританії та Північної Ірландії, підписаний 10.02.1993.

Партнерству в правоохоронній сфері в Угоді надано стратегічного значення. В статті 1 серед цілей стратегічного партнерства визначено посилення співробітництва у сфері юстиції, свободи

й безпеки з метою зміцнення верховенства права та поваги до прав людини й основоположних свобод; покращення взаємодії правоохоронних органів і судової влади сторін з метою протидії спільним транснаціональним кримінальним загрозам, а також корупції. Згідно статті 3 Угоди серед цілей стратегічного політичного діалогу вказано посилення співробітництва у сфері юстиції, правозастосування та боротьби зі злочинністю.

Відповідно до статті 12 «Боротьба із злочинністю» Сторони зобов'язались співпрацювати у боротьбі зі злочинністю, включаючи організовану й кіберзлочинність, торгівлю людьми, контрабанду, відмивання коштів, одержаних злочинним шляхом, незаконні міжнародні операції з культурними цінностями, дії, що створюють загрозу цивільній авіації та судноплавству, а також гібридні загрози. Статтею 22 «Боротьба зі злочинністю та корупцією» деталізуються напрями співробітництва у протидії злочинності, а саме боротьба з незаконним переправленням нелегальних мігрантів, торгівлю людьми й вогнепальною зброєю та незаконним обігу наркотиків; контрабандою товарів; економічними злочинами, зокрема злочинами у сфері оподаткування; корупцією; підробкою документів; кіберзлочинністю та новими видами злочинів, включаючи гібридні загрози. Також зафіксовано важливість вивчення досвіду та налагодження співробітництва у сфері правоохоронної діяльності – передбачається обмін найкращими практиками, у тому числі щодо методик розслідування та криміналістичних досліджень; обмін необхідною інформацією; навчання персоналу.

Крім того в Угоді окремими статтями зафіксовані основи співпраці в боротьбі з відмиванням коштів, одержаних злочинним шляхом та фінансуванням тероризму (ст. 19), співробітництва в боротьбі з незаконним обігом наркотичних засобів, прекурсорів та психотропних речовин (ст. 20), співробітництва у боротьбі з тероризмом (ст. 22) та правового (судового) співробітництва (ст. 23).

Угода від 08.10.2020 забезпечила поглиблення українсько-британської співпраці поза інструментами ЄС, визначивши правові та інституційні механізми для спільної протидії організованим, фінансовій і кіберзлочинності, обміну інформацією та взаємною правовою допомогою.

26.08.2021 було затверджено Стратегію зовнішньополітичної діяльності України, в якій зазначено, що відносини з Великою Британією мають пріоритетний стратегічний характер для України [8]. Після початку повномасштабної агресії РФ стратегічний характер відносин з Великою Британією набув подальшого наповнення як в оборонній, так і в інших сферах, і зокрема, в правоохоронній.

12.01.2024 було підписано Угоду про співробітництво у сфері безпеки між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії [9]. Хоча в основному в Угоді зафіксовані положення щодо співпраці в сфері оборони та військового співробітництва, також передбачено статтю щодо співробітництва у сфері боротьби з небезпечною організованою злочинністю, в якій зазначається, що РФ використовує небезпечну організовану злочинність (НОЗ), зокрема незаконне фінансування (НФ), для фінансування дій, спрямованих на підлив суверенітету й територіальної цілісності України, а також її внутрішньої стабільності. Передбачається здійснення відповідних спільних заходів щодо протидії НОЗ: проведення спільних операцій із виявлення та придушення НОЗ; аналіз криміногенної ситуації в країнах та визначення основних ризиків, спричинених НОЗ; виявлення активів, на які може бути накладено арешт у кримінальному провадженні або у справі про визнання активів необґрунтованими; створення спільних робочих груп та спільних слідчих груп прокурорів та інших учасників; сприяння проведенню тренінгів та обміну передовим досвідом. Також зафіксовано підтримку роботи Офісу Генерального прокурора України та Міжнародного кримінального суду щодо забезпечення розслідування звинувачень у воєнних злочинах незалежними, ефективними та надійними правовими механізмами.

16.01.2025 року відбулось підписання Угоди про сторічне партнерство між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії [10]. В преамбулі Угоди вказано, що Угода про політичне співробітництво, вільну торгівлю і стратегічне партнерство між Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії та Україною, підписана 8 жовтня 2020 року, залишається основою британсько-українського співробітництва. Водночас Сторони проголосили подальше посилення співпраці у сфері правосуддя, вжиття заходів для поглиблення співробітництва між правовими секторами обох країн та у кримінально-цивільній сфері, посилення співпраці у сфері санкцій (ст. 6).

Також 16.01.2025 року, у зв'язку з підписанням Угоди про сторічне партнерство була підписана Декларація про сторічне партнерство між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії [11], в якій було проголошено дев'ять основ співробітництва між двома державами, серед яких Основа 6 «Правосуддя та притягнення до відповідальності» та Основа 8 – «Наука, технології та інновації». Основою 6 передбачено поглибити співпрацю у сфері правосуддя та у притягненні до відповідальності країни-агресора, створення міжнародного компенсаційного механізму для відшкодування збитків. Також передбачається розвиток співпраці між міністерствами юстиції, прокуратурами, приватним сектором правосуддя та юридичних послуг і правоохоронними орга-

нами; сприяння розбудові сучасних систем правосуддя шляхом обміну найкращими практиками цифрової трансформації правової та судової сфери, включаючи впровадження онлайн-платформ, удосконалення механізмів функціонування пенітенціарної системи тощо. Основою 8 передбачається співпраця у розробці та використанні нових інноваційних технологій, включаючи цифрову інфраструктуру і комунікації, штучний інтелект та безпілотники.

Угода та декларація про сторічне партнерство закріпили довгострокові зобов'язання у сфері правосуддя та боротьби зі злочинністю, формалізували правові механізми співпраці у боротьбі із новітніми викликами, заклавши основи для високотехнологічної та інноваційної моделі правоохоронної взаємодії.

Реалізуючи положення Угоди та декларації про сторічне партнерство 07.05.2025 було підписано Меморандум про співробітництво у сфері юстиції між Міністерством юстиції України та Міністерством юстиції Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії [12]. Діяльність в рамках Меморандуму полягатиме в обміні досвідом та кращими практиками у сфері юстиції. Меморандумом визначено сім основних напрямків співробітництва – розвиток стійких сучасних систем правосуддя (обмін досвідом, в тому числі щодо використання штучного інтелекту); підтримка вразливих груп населення у системі правосуддя; налагодження співпраці у сфері кримінальної юстиції та виконання покарань; посилення співпраці у сфері цивільної юстиції; підтримка ролі незалежної, прозорої та ефективної судової системи в Україні; розвиток доступності механізмів вирішення спорів в Україні, сприяння співпраці між юридичними секторами Сполученого Королівства та України. Підписання меморандуму стало ще одним стратегічним механізмом інституційного зближення України та Великої Британії у сфері юстиції, що сприятиме розвитку комунікації між органами юстиції обох країн, модернізації судової та пенітенціарної систем, розвитку правоохоронної системи в цілому.

Початок повномасштабної агресії РФ проти України, створення відповідної договірної бази дали поштовх до інтенсифікації взаємодії Генеральної прокуратури України, Національної поліції України, інших вітчизняних правоохоронних структур з відповідними правоохоронними органами Великобританії. З 2022 року Велика Британія надає системну підтримку у сфері правосуддя: тренінги для прокурорів, слідчих та суддів, допомога у розробці стандартів розслідування воєнних злочинів, експертні консультації та технічну допомогу, сприяє зусиллям громадянського суспільства із документування воєнних злочинів РФ.

Зокрема, у травні 2022 року Сполученими Штатами, Європейським Союзом та Великою Британією була створена Консультативна група з питань найтяжчих міжнародних злочинів (ACA – Atrocity Crimes Advisory Group) метою якої є надання стратегічних консультацій та оперативної допомоги українському Офісу Генерального прокурора у розслідуванні та кримінальному переслідуванні міжнародних злочинів, пов'язаних з російською агресією. Робота ACA поділена на 10 кластерів (в яких здійснюють роботу міжнародні експерти та прокурори) за напрямками: «злочин агресії», «геноцид», «злочини проти довкілля (екологічні злочини)», «фільтраційні табори», «цивільні, утримувані у зв'язку з конфліктом», «сексуальне насильство, пов'язане з конфліктом», а також розслідування воєнних злочинів у Харківській, Херсонській, Луганській та Донецькій областях. Для роботи ACA урядом США надано допомогу на суму понад 20 млн дол., урядом Великої Британії – 6,2 млн фунтів стерлінгів [13]. Також Велика Британія є країною-засновницею та головою Конференції учасників Реєстру збитків для України, який дає можливість українцям фіксувати втрати, поранення або пошкодження внаслідок війни.

Станом на липень 2025 року Велика Британія надала £11,5 млн. фінансування для підтримки внутрішніх розслідувань воєнних злочинів в Україні та £10,5 млн для реалізації програми реформування управління у сфері верховенства права, правосуддя та боротьби з корупцією [14].

В контексті виконання положень розглянутих вище угод активізувалась взаємодія Національної поліції України з британськими правоохоронними органами.

Так, в лютому 2024 року було проведено тренінг для криміналістів поліції України на тему «Дослідження місця скоєння воєнних злочинів», який відбувся у співпраці МВС України та МВС Великої Британії. Британські спеціалісти, які працювали на місцях воєнних злочинів та терактів у Косово, Сирії, Албанії та набули практичного досвіду у пошуках жертв на місцях катастроф, ідентифікації невідомих тіл, фіксації та вилученні доказової бази, поділилися знаннями з українськими криміналістами [15].

В квітні 2024 року 12 криміналістів з різних регіонів України в ході практичних занять перейняли досвід провідних спеціалістів МВС Великобританії і вдосконалили свої навички з ідентифікації жертв масових катастроф та роботи з протоколами DVI (Disaster Victim Identification) – комплексне об'єднання прижиттєвої та посмертної інформації про людину з метою оперативної та точної ідентифікації особи під час масової загибелі людей. Крім того, було проведено навчання з міжна-

родних стандартів та методів ексгумації тіл з місць масових поховань та особливості роботи на місці події, пов'язаної з радіаційною, хімічною, біологічною та ядерною загрозою [16].

В січні 2025 року представники правоохоронних органів України відвідали з офіційним візитом Велику Британію, де зустрілися зі співробітниками МВС Великої Британії, Міністерства закордонних справ, Національного агентства по боротьбі зі злочинністю (National Crime Agency – NCA), Податкової та митної служби Великої Британії (HMRC), а також Міської поліції Лондона (Metropolitan Police). Під час зустрічі сторони опрацювали ключовий аналітичний документ для визначення ризиків і пріоритетів у протидії злочинним угрупованням – «Оцінки загроз з боку організованої злочинності» (SOCTA). Також учасники обмінялись професійним досвідом застосування сучасних технологій у кримінальному аналізі та підходів до протидії транснаціональним злочинним мережам [17].

В квітні 2025 року українська делегація з представників Національної поліції України та Державної прикордонної служби України пройшла навчальний курс з аналітики соціальних медіа SOCMINT Pro (SOCMINT – Social Media Intelligence) у Лондоні. Візит включав ознайомлення з передовими практиками в роботі Національного агентства з боротьби зі злочинністю (NCA), яке спеціалізується на боротьбі з найнебезпечнішими формами злочинності, створенні розвідувальної картини загроз та розробці спеціалізованих інструментів для правоохоронних органів країни [18].

Наслідком інтенсифікації співпраці в правоохоронній сфері став розвиток співпраці адвокатських та правничих об'єднань двох країн. Зокрема, 28 квітня 2025 року в Лондоні відбувся День українського права. Організатором заходу виступила Рада адвокатури Англії та Уельсу (The Bar Council of England and Wales) за підтримки Посольства України у Великій Британії. Одноденна правнича конференція включала чотири панельні дискусії та мала на меті об'єднати українських і британських юристів і представників органів державної влади [19].

Висновки: Правоохоронна співпраця України та Великої Британії має понад чвертьстолітню історію, що почалася з угод 1990-х років про взаємну правову допомогу та меморандумів між правоохоронними органами. Вплив розглянутих угод між Україною та Великою Британією на правоохоронну співпрацю є комплексним, багатовимірним і стратегічно важливим, поєднуючи безпекові, правові та інституційні аспекти. Підписані двосторонні угоди між Україною та Великою Британією створили комплексну систему правоохоронної взаємодії, яка охоплює правову допомогу, спільні розслідування (в тому числі воєнних злочинів) та обмін інформацією; спільну боротьбу з транснаціональними загрозами (кіберзлочинністю, наркоторгівлею та ін.); реформу судової та пенітенціарної систем; підготовку кадрів і впровадження сучасних методик та інноваційних технологій на етапі досудового розслідування.

З початку збройної агресії РФ Велика Британія надає системну підтримку у сфері правосуддя: тренінги, експертні консультації, технічну допомогу та ін. Зміст угод щодо співпраці в правоохоронній сфері та практичний досвід їх втілення демонструють міжнародну підтримку українських правоохоронних структур як партнерів, здатних до реформ та забезпечення правопорядку у складних умовах війни. Відповідно до основних засад, зафіксованих в угодах, актуальності набуває наукове опрацювання передового досвіду діяльності правоохоронних органів Великої Британії, зокрема процесів модернізації правоохоронної діяльності та впровадження новітніх інноваційних технологій на етапі досудового розслідування. Результати дослідження можуть бути використані для вдосконалення нормативно-правової бази та формування ефективних механізмів міжнародної правоохоронної взаємодії.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Договір про принципи відносин і співробітництво між Україною і Сполученим Королівством Великобританії та Північної Ірландії від 10.02.1993. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/826_040#Text (дата звернення: 05.09.2025).
2. Меморандум про взаєморозуміння між Урядом України та Урядом Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії щодо конфіскації доходів, одержаних злочинним шляхом від 13.12.1995. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/826_026#Text (дата звернення: 05.09.2025).
3. Угода між Урядом України та Урядом Сполученого Королівства Великої Британії і Північної Ірландії про надання взаємодопомоги у боротьбі з незаконним обігом наркотиків від 18.04.1996. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/826_681#Text (дата звернення: 05.09.2025).
4. Угода між Урядом України та Урядом Сполученого Королівства Великої Британії і Північної Ірландії про арешт і конфіскацію доходів та знарядь, пов'язаних зі злочинною діяльністю, за винятком незаконного обігу наркотиків від 18.04.1996. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/826_700#Text (дата звернення: 05.09.2025).

5. Меморандум про взаєморозуміння між Міністерством внутрішніх справ, Генеральною прокуратурою, Службою безпеки, Державною митною службою, Державною податковою адміністрацією України та Асоціацією начальників поліції, Королівською службою прокуратури Англії та Уельсу, Митницею та Акцизом Її Величності, Національною службою кримінальної розвідки щодо співробітництва у боротьбі з тяжкими злочинами, організованою злочинністю, нелегальною торгівлею наркотиками та інших питаннях, що становлять спільний інтерес від 16.01.1998. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/826_035#Text (дата звернення: 05.09.2025).
6. Стратегія національної безпеки України від 14.09.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text> (дата звернення: 05.09.2025).
7. Угода про політичне співробітництво, вільну торгівлю і стратегічне партнерство між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії від 08.10.2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/826_001-20#Text (дата звернення: 05.09.2025).
8. Стратегія зовнішньополітичної діяльності України від 26.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/2021#Text> (дата звернення: 05.09.2025).
9. Угода про співробітництво у сфері безпеки між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії від 12.01.2024. URL: <https://www.president.gov.ua/news/ugoda-pro-spivrobitnictvo-u-sferi-bezpeki-mizh-ukrayinoyu-ta-88277> (дата звернення: 05.09.2025).
10. Угода про сторічне партнерство між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії від 16.01.2025. URL: <https://www.president.gov.ua/news/ugoda-pro-storichne-partnerstvo-mizh-ukrayinoyu-ta-spoluchen-95461> (дата звернення: 05.09.2025).
11. Декларація про сторічне партнерство між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії від 16.01.2025. URL: https://www.president.gov.ua/storage/j-files-storage/01/36/01/34d2eceb67f712331077c7ee06aa_3022_1737033265.pdf (дата звернення: 05.09.2025).
12. Меморандум про співробітництво у сфері юстиції між Міністерством юстиції України та Міністерством юстиції Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії від 07.05.2025. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/826_001-25#Text (дата звернення: 05.09.2025).
13. Міжнародне співробітництво Офісу Генерального прокурора. Ключові напрями та результати. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/miznarodne-spivrobitnictvo-ofisu-generalnogo-prokurora-klyucovi-napryami-ta-rezultati> (дата звернення: 05.09.2025).
14. UK support to Ukraine: factsheet. URL: <https://www.gov.uk/government/publications/uk-support-to-ukraine-factsheet/uk-support-to-ukraine-factsheet> (дата звернення: 05.09.2025).
15. Українські та британські правоохоронці обмінялися досвідом в розслідуванні воєнних злочинів. URL: <https://npu.gov.ua/news/ukrainski-ta-brytanski-pravookhorontsi-obminialysia-dosvidom-v-rozsliduvanni-voiennykh-zlochyniv> (дата звернення: 05.09.2025).
16. Криміналісти Нацполіції пройшли тижневий тренінг у Великобританії з ідентифікації жертв масових катастроф. URL: <https://npu.gov.ua/news/kryminalisty-natspolitsii-proishlytyzhnevyyi-treninh-u-velykobrytanii-z-identyfikatsii-zhertv-masovykh-katastrof> (дата звернення: 05.09.2025).
17. Національна поліція України продовжує налагоджувати міжнародну співпрацю щодо боротьби з організованою злочинністю. URL: <https://npu.gov.ua/news/natsionalna-politsiia-ukrainy-prodovzhuie-nalahodzhuvaty-mizhnarodnu-spivpratsiu-shchodo-borotby-z-orhanizovanoiu-zlochynnisti> (дата звернення: 05.09.2025).
18. Інтерпол навчає: українські поліцейські опанували аналітичний досвід Великобританії у боротьбі зі злочинністю в соцмережах. URL: <https://npu.gov.ua/news/interpol-navchaie-ukrainski-politseiski-opanuvay-analitychnyi-dosvid-velykobrytanii-u-borotbi-zi-zlochynnisti-v-sotsmerezakh> (дата звернення: 05.09.2025).
19. У Великій Британії провели Ukraine Law Day. URL: <https://unba.org.ua/news/print/10252-u-velikij-britanii-proveli-ukraine-law-day.html> (дата звернення: 05.09.2025).